

کتاب «هنر مینا» (ایران)

چراکه اگر دولتی ناکارآمد باشد، دخالت‌های اندک‌ش هم می‌تواند پیامدهای ناگواری را در پی بیاورد. تحلیل اقتصادی مداخلات دولت در ایران پیچیده است، چراکه؛ تنها دولت نیست که مداخله می‌کند، سازمان‌های دیگری هم هستند که غیرمستقیم اثر دارند. مداخله صرفاً با اهداف اقتصادی یعنی اصلاح «شکست بازار» و بالابردن کارایی آن و رشد اقتصادی نهاده‌ها و افراد مستقر در «بخش فرهنگ» صورت نمی‌گیرد.

ارتقای کارایی بازار هم به فرض وجود به نفع کالا‌های خاص است. داده‌ای روشن از شیوه و اندازه این مداخلات در دست نیست. با توجه به وجوه ایدئولوژیک حاکمیت در ایران، مداخله دولت و حمایت از آنها صرفاً با هدف تأثیرگذاری و بهبود اقتصادی نیست، ازاین‌رو حتی با وجود داده‌های آماری نمی‌توان تنها باسنجه‌های اقتصادی موفقیت یا ناکامی مداخله دولت را تعیین کرد، چه بسا با توجه به هدف‌گذاری‌های دولت، در باقی عرصه‌ها موفق بوده باشد. در واقع مداخله در بخش فرهنگ موجب تقویت فعالیت‌های نامولد در برابر فعالیت‌های مولد خواهد شد، چراکه صرف هزینه بیشتر معطوف به گسترش مواضع ایدئولوژیک است، در واقع یارانه‌های مستقیم و غیرمستقیم منابعی اقتصادی هستند که در چارچوب مخارج دولتی به سمت فعالیت‌های نامولد هدایت می‌شوند. به‌عبارت‌دیگر این هزینه‌ها نه برای انباشت سرمایه، بلکه برای تحقق مشروعیت سلیقه فرهنگی حاکمیت صرف می‌شوند. این جنگ کشور ما نیست؛ پس از جنگ جهانی دوم، احزاب سیاسی غربی با ایجاد مفهوم «هنر یارانه‌ای» سعی داشتند تا نظر مردم را از مصرف محصولات فرهنگ توده‌ای منحرف کنند. سوسیالیست‌ها در اواخر قرن نوزدهم نیز «هنر حاوی پیام» را برای تغییر سلیقه طبقه کارگر در نظر داشتند؛ اما تجربه‌های اقتصادی هر دو طرف در برآورده کردن اهداف سیاست فرهنگی‌شان چندان کارآمد نبوده است. در ایران نیز طرح مفهوم «هنر متعهد» که سال‌هاست در ادبیات سیاست فرهنگی شنیده می‌شود از همان سنخ تجربه‌ها است.

البته دولت‌ها ادعا می‌کنند که نقش باز توزیع ثروت را دارند به پی این خاطر که هنرمند‌ها معترض هستند که دولت به آنها رسیدگی نمی‌کند. به همین خاطر است که دولت خودش را یگانه بازیگر میدان معرفی کرده است. از این جهت چون دولت همه کاره است و بر خلاف سایر دولت‌ها هیچ راهی برای اقتصاد فرهنگ ندارد، سردرگمی فراوان است. یعنی آن‌قدر تداخل وظیفه‌ای وجود دارد که باعث سردرگمی شده است.

برای مثال وظایف حاکمیتی وزارت ارشاد را در نظر بگیرید: وزارت ارتباطات در بخش محتوای دیجیتال، وزارت گردشگری در برخی مصادیق مانند نگارگری، وزارت ورزش و جوانان در بازی‌های رایانه‌ای، وزارت کار که در برنامه‌های اشتغال و کار با شریک خارجی مثل ژاپن (یونیدو)، معاونت علمی رئیس‌جمهوری در حمایت از شرکت‌های خلاق، به هر حال هنوز مشخص نیست که اقتصاد فرهنگ وظیفه حاکمیتی کدام وزارت‌خانه یا دستگاه است! هر کدام از این نهاد‌ها برای خودشان یک برنامه‌ریزی دارند و منابع اندک موجود را مصرف می‌کنند اگر بترتیب این‌ها جمع‌بندی کنم باید بگویم بزرگترین مسأله ما در اقتصاد فرهنگ نداشتن استراتژی توسعه است.

مفهوم استراتژی توسعه، مفهوم اقتصادی مغالطه‌آمیزی است که در ادبیات سیاست‌گذاری کشور دائم به رده عملیاتی یا مدیریت سطح بنگاه فروکاسته می‌شود و با برنامه‌ریزی استراتژیک اشتباه گرفته می‌شود. این هم ناشی از خطا در سطح تحلیل است. استراتژی توسعه امری گزینشی نیست که مدیر بتواند با اعتنا به شرایط حاضر درباره‌اش تصمیم بگیرد، بلکه امری فرادستی است؟

بر اساس مطالعات نظری حاصل می‌آید. به این معنا، نمی‌توان ادعا کرد که صرف مشارکت، مشاهده و گفت‌وگو با ذی‌نفعان در یک سازمان؛ می‌توان برنامه‌ای برای توسعه آن تدوین کرد. استراتژی توسعه در شاخه اقتصاد توسعه و مقدم بر اقتصاد کلان و خرد قرار می‌گیرد، اما برنامه‌ریزی استراتژیک در حوزه علم مدیریت است که اقتصاددان‌را با عموماً راهی بدان نیست، چرا که اداره بنگاه دانش مدیریتی لازم دارد. استراتژی در سطح مدیریت عموماً امری اقتصادی و عملیاتی است اما در سطح اقتصاد توسعه نه.

تا امروز در دولت و سایر نهادهای تصمیم گیر بخش فرهنگ به جای شروع کار از استراتژی توسعه از برنامه شروع کرده است.

انبوهی از ایده‌های گوناگون روی میز مدیران است که ممکن است همه‌شان روی کاغذ درست باشند اما واقعاً نمی‌دانیم منجر به توسعه می‌شوند یا نه! نداشتن استراتژی توسعه منجر شده تا کارشناسان دائماً در اجرای تصمیمات پلاستی سر درگم باشند و مدیران رده میانی برنامه‌هایی را پی بگیرند که با تغییر افراد عوض می‌شود، همچنین مدیران رده بالاتر هم استراتژی‌های متفاوت

■ دامنه بازار فرهنگ در کشور ماتنگ است.

■ بزرگترین مسأله ما در اقتصاد فرهنگ نداشتن استراتژی توسعه است.

■ میزان توسعه یافتگی جوامع مستقیماً با میزان تجارت فرهنگی آنها رابطه دارد.

■ هنوز مشخص نیست که اقتصاد فرهنگ وظیفه حاکمیتی کدام وزارت‌خانه یا دستگاه است! هر کدام از نهاد‌ها برای خودشان یک برنامه‌ریزی دارند و منابع اندک موجود را مصرف می‌کنند.

و گاهی متناقض را سر هم می‌کنند که با تغییر دولت‌ها بی‌ثبات می‌شود.

این که مبنای استراتژی توسعه اقتصادی بخش فرهنگ چه باید باشد بسته به این است که حمایت از کدام بخش منجر به توسعه سایر بخش‌ها می‌شود. به‌عبارت دیگر باید تشخیص داد کدام بخش پیوندهای پیشین و پسین محکم‌تری با سایر بخش‌ها دارد و حرکت روبه جلوی آن بخش منجر به حرکت کلیه بخش‌ها خواهد شد. به‌عنوان مثال آیا حمایت از رشد کسب‌وکارهای دیجیتال فرهنگی منجر به رونق اقتصاد تئاتر خواهد شد؟ اگر هر بخش از وزارت‌خانه بدون استراتژی توسعه سیاست‌ها و برنامه‌هایی را پیش بگیرد، عملاً منابع در تضاد با یکدیگر هدر خواهد رفت.

دلایل دیگری هم برای پرداختن به استراتژی توسعه وجود دارد. وقتی از سطح سیاست و برنامه حرکت کنیم و بخوایم با شیوه‌های مالوف تخصیص منابع پیش برویم، مجبور خواهیم بود منابع اندک موجود را میان تعداد زیادی برنامه تقسیم کنیم و نتیجه‌اش هم از پیش معلوم است؛ زمان‌بر شدن کار‌ها و تأخیر در حصول نتیجه. حتی در پروژه‌های عمرانی بخش فرهنگ هم با تأخیر‌ها طولانی در بهره‌برداری مواجه می‌شویم. این در حالی است که در کشورهای توسعه یافته تعداد اقدامات اجرایی که سیاستگذار پیشنهاد می‌کند، از

تعداد انگشتان یک دست تجاوز نمی‌کند، فقط کافی است به گزارش‌های رهگشت فرهنگ Cultural Mapping هر کشور یا هر شهر نگاه کنیم. با توجه به پتانسیل‌های فراوان و متنوع بخش فرهنگ، سردرگمی بالاتر خواهد بود، صنعت سرگرمی و ستاره‌ها بیشتر به توسعه اقتصادی بخش فرهنگ کمک می‌کنند یا رویدادهای هنری؟ هنر‌های بومی اثرگذارتر هستند یا هنر‌های معاصر؟ کدام‌یک از این بخش‌ها می‌تواند لگوموتیو باشد که بقیه بخش‌ها را به همراه خودش به پیش ببرد؟ آیا اگر حجم مبادلات تجاری در یکی از این بخش‌ها بالاتر برود به این معنی است که کل بخش فرهنگ توسعه پیدا کرده؟ اصلاً اقتصاد فرهنگ چقدر از کل اقتصاد ما را تشکیل می‌دهد؟

■ سؤال من هم همین است، سهم فرهنگ در تولید ناخالص داخلی GDP کشور چقدر است؟

اگرچه روندهای جهانی به نفع اقتصاد فرهنگ است، لیکن هنوز در ایران توانستیم هیچ مطالعه درستی درباره میزان انطباق کشور با این روندها انجام دهیم. به عبارت دیگر کسی نمی‌تواند درستی ادعای سیاستمداران و میزان کارایی این صنایع فرهنگی و خلاق را در توسعه اقتصادی و ایجاد اشتغال در کشور نشان دهد. نمی‌توانیم بفهمیم اندازه اقتصاد فرهنگ در کشورمان چقدر است. مهم‌ترین دلیل چنین وضعیتی نبود چارچوب استاندارد آماری «بخش فرهنگ» است.

در کشور دستگاه‌های مختلفی آمار بخش فرهنگ را تولید می‌کنند. آمارهای تولیدی این دستگاه‌ها به‌دلیل نبود چارچوبی منسجم، تفاوت تعاریف و شیوه‌های گردآوری، آتقدر پراکنده و متناقض هستند که نمی‌توان تصویری از جمع آنها داشت. از این‌ها گذشته در موارد بسیاری تولید آمار هماهنگ با

■ دوشنبه ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۰
■ سال بیست و هفتم
■ شماره ۲۹ ۷۶

و ایجاد زیرساخت‌هایی که بتوان چنین آمارهایی را تهیه کرد، برایشان زمان‌بر و می‌شدند. این قبیل کار‌ها علاوه بر اتلاف وقت و هزینه، روش‌های مناسب پردازش و انتقال هم نداشته‌اند.

سازمان‌های بین المللی مهم چند چارچوب پیشنهاد کرده‌اند که مهم‌ترین‌شان UNESCO OECD و WIPO هستند. آمارهای این چارچوب‌ها در سه بخش ۱) تولید ناخالص داخلی، ۲) اشتغال و ۳) صادرات و واردات تهیه می‌شوند و کل چرخه فرهنگ شامل خلق، تولید، انتشار/ نمایش و مصرف آثار و خدمات فرهنگی را پوشش می‌دهند. نتیجه این آمار‌ها تعیین اندازه سهم فرهنگ در اقتصاد هر کشور و نیز مقایسه جایگاه هر کشور در بین سایر کشور‌ها و برنامه‌ریزی برای رشد است. مثلاً از سال

۲۰۰۳ به این‌سو ۵۱ کشور جهان با استفاده از چارچوب WIPO، توانسته‌اند سیاست ملی بخش فرهنگ را در پیوند با استراتژی توسعه کشورشان تنظیم کنند. بعضی از این کشور‌ها از این راه متوجه شده‌اند که توسعه کشورشان وابسته به صنایع خلاق نیست و به همین دلیل از کانالیزه کردن منابع به سمت اقتصاد فرهنگ خودداری کردند و منابع محدود کشورشان را در جای دیگری هزینه کرده‌اند که امکان توسعه بیشتری برایشان فراهم می‌آورد.

این موضوع تازه ای نیست پیشنهاد تولید

■ با این تفاسیر اگر بخواهیم یک آینده پژوهی از سرنوشت اقتصاد و فرهنگ در جامعه ایران برای دهه پیش رو در نظر بگیریم آن را چطور ارزیابی می‌کنید؟

اگر منظورتان خود مفهوم اقتصاد فرهنگ است باید بگویم به این مفهوم نباید امیدوار باشیم ولی در برطن جامعه کار خود را خواهد کرد. البته اگر تحریم‌ها ادامه پیدا نکند خیر؛ چون مهم‌ترین مانع رشد اقتصاد فرهنگ، تحریم‌ها هستند. تحریم آسیب‌های زیادی به فرهنگ وارد کرد، الان به هیچ مراسم بین‌المللی دعوت نمی‌شویم. در صورت ادامه تحریم‌ها بین هنر و شو بیزینس به احتمال زیاد شو بیزینس و تفریحاتی از نوع سرمایه‌داری زیبایی شناختی Aesthetic Capitalism رشد خواهد کرد. یعنی شما یک چیزهای سطحی بی‌مایه برطرف‌دار خواهید دید که در بخش هنر خیلی کم اتفاق می‌افتد. همین چیزهایی که امریکن گات تلنت بیرون می‌آیند این‌ها به احتمال فراوان بیش‌تر از هنر رشد می‌کنند.

تکنه دیگر که در اثر تحریم برای ما بسیار مشکل است مقیاس پذیر کردن تولیدات بخش فرهنگ است که به مدد تکنولوژی‌های ارتباطی ممکن می‌شود. وقتی ما راجع به کسب وکار‌های فرهنگی دیجیتال صحبت می‌کنیم باید کالایی را تولید کنیم که یک نفر در مکزیک آن را بخرد. دامنه بازار فرهنگ در کشور ما تنگ است. ما نه فرصت تولید داریم نه فروش را به جای اینکه تولید کنیم آماده می‌خریم یا بدون کپی‌رایت استفاده می‌کنیم که شاید با ارزش‌های فرهنگی ما هماهنگی کافی نداشته باشد این درحالی است که محتوایی مبتنی بر شاهنامه را تولید نکرده‌ایم. ما اسطوره‌های کره جنوبی را به خوراک فرهنگی تبدیل می‌کنیم به این دلیل که ارزان به ما می‌دهد. میزان توسعه یافتگی جوامع مستقیماً با میزان تجارت فرهنگی آنها رابطه دارد. هر چقدر کشوری توسعه یافته‌تر باشد تجارت فرهنگی آن کشور نیز توسعه یافته‌تر است، یعنی هم وارد کننده عمده و هم صادر کننده عمده است. با یک حرف مختصر که ما وابستگی به نفت را کم می‌کنیم و از راه فرهنگ شما را صاحب مکتب می‌کنیم به نظر خیلی شعارگونه است وقتی قادر نیستیم سهم اقتصادی فرهنگ اِمسال را با سال گذشته مقایسه کنیم. در واقع ممکن است پنجره اقتصادی تازه‌ای که به روی کشور ما باز شده و به نظر می‌رسد هماهنگ با مزیت‌های رقابتی ما است در اثر مدیریت نادرست به روی ما بسته شود.

■ اگر تحریم نبودیم و این همه چالش سر راه توسعه اقتصاد فرهنگ وجود نداشت به لحاظ رفتار سیاستگذار برای تنظیم پرتفوی با سبد سرمایه‌گذاری اقتصاد فرهنگ ایران چه پیشنهادی داشتید؟

نوعی شبه علم تحت تأثیر بزرگمنایی نقش اقتصاد فرهنگ و صنایع خلاق در مسیر توسعه اقتصادی وجود دارد که بر اساس گزارش‌های سازمان‌های بین‌المللی شکل گرفته. همان‌طور که «تراسی» اقتصاددان فرهنگ گفته: سازمان‌های بین‌المللی تصویری خوشبینانه از پتانسیل کشورهای فقیرتر برای بهره‌برداری از منابع فرهنگی خود و توسعه یافتگی از این طریق ارائه کرده‌اند و سیاستمدارانی که عمر دولت هایشان کوتاه است با ایجاد تصویری کلی مبتنی بر اهمیت اقتصاد فرهنگ و صنایع خلاق به هدف‌های‌شان یعنی یافتن نقش مهم‌تری در تصمیم‌گیری‌ها و تقسیم منابع می‌رسند و لازم نیست هزینه‌ای برای اثبات این مدعا بپردازند. حتی اگر بخواهند نمی‌دانند کدام الگو با شرایط آنها تناسب بیشتری دارد

بسته ۲+۳ آرامش و ثبات را به بازار سرمایه برمی‌گرداند

وزیر اقتصاد با بیان اینکه، سیاست‌ها و تحولات بازار سرمایه از طریق رئیس سازمان اطلاع‌رسانی خواهد شد، نسبت به بازگشت ثبات و آرامش در بازار سهام با پیاده‌سازی مفاد بسته هفت به علاوه سه ابراز امیدواری کرد. به گفته فرهاد دژپسند، اجرایی شدن هرچه سریع‌تر مفاد و جزئیات بسته هفت به علاوه سه می‌تواند منجر به بازگشت آرامش و ثبات در بازار سرمایه شود.

وزیر اقتصاد با اشاره به اینکه در ماه‌ای پایانی دولت، بازار سرمایه بیش از گذشته نیازمند حمایت است، گفت: نباید به گونه‌ای عمل شود که بازار درگیر مناقشات سیاسی و مباحث غیر فنی گردد.

دژپسند گفت: از بهمن ماه سال ۱۳۹۹ در خصوص بازار سرمایه سکوت کرده‌ام تا بازار دچار تنش‌های سیاسی نشود. هرچند وزارت اقتصاد پیگیری‌های جدی را در کنار سازمان بورس برای بازگشت ثبات به بازار سهام انجام داده که نمونه باز آن طراحی بسته ۲+۳ است./تسنیم

آب مشتریان پر مصرف قطع نمی‌شود

معاون آب و آبفا ی وزیر نیرو گفت: هیچ برنامه‌ای برای قطع آب مشتریان پر مصرف در دستور کار نیست و قرار نیست که تأمین آب هیچ یک از مشتریان با محدودیت روبه‌رو شود.

قاسم تقی زاده خامسی، با اشاره به سیاست وزارت نیرو برای مقابله با پر مصرف‌ها، اظهار کرد: تنها طرحی که در حال حاضر اجرا خواهد شد مصوبه هیأت دولت است که بر اساس آن تعرفه مشتریان پر مصرف بیشتر از سایر مشتریان دریافت می‌شود.

وی با بیان اینکه تعرفه آب برای مشترکانی که الگو را رعایت می‌کنند، هفت درصد و برای مشترکانی که بیش از الگو مصرف دارند از اول دی‌بهشت ماه ۱۶ درصد افزایش یافت، گفت: البته نه برای تشویق مشتریان کم مصرف از پرداخت قبوض آب معاف شدن./ايسنا

۱۲ میلیون ایرانی صاحب رمز ارز هستند

نایب رئیس کمیسیون اقتصاد نوآوری و تحول دیجیتال اتاق تهران با بیان اینکه حجم مبادله روزانه رمزارزها در پایان اسفندماه ۹۹ بین پنج تا ۱۰ هزار میلیارد تومان تخمین زده شده است، ادعا کرد: برآورد می‌شود که ۱۲ میلیون ایرانی صاحب رمزارز باشند.

«فرزین فردیس» در گزارش رمزارزها با بیان اینکه ارزش کل بازار رمزارزها در جهان تا ۱۴مهر ۲۰۲۱ به دو هزار و ۴۶۰ میلیارد دلار رسیده و ارزش کل بازار بیت کوین طی همین مدت یک هزار و ۱۱۰ میلیارد دلار برآورد شده است، خاطرنشان کرد: تعداد رمزارزهای پذیرش و لیست شده در صرافی‌های معروف دنیا تا ۱۵ آوریل ۲۰۲۱ عدد ۶۶ هزار و ۷۰۱ را نشان می‌دهد، در حالی که تعداد رمز ارزها در سال ۲۰۱۳ تنها ۶۶ عدد بود.

نایب رئیس کمیسیون اقتصاد نوآوری و تحول دیجیتال اتاق تهران با بیان اینکه ۶۲ درصد مردمی که رمز ارز خریداری کردند، در ۶ ماه اخیر وارد بازار شده‌اند، افزود: بر اساس پژوهش انجام شده بر پنج هزار و ۶۰۰ نفر از جمعیت ۱۸ تا ۶۵ ساله کشور، ۳۱ درصد از پرسش‌شوندگان ادعا کردند که در حال حاضر صاحب رمز ارز هستند و ۶ درصد نیز بیش از این از چنین دارایی برخوردار بوده‌اند، ۶۳ درصد هم اعلام کردند که هیچ‌گاه رمز ارز نداشته‌اند. حجم مبادله روزانه رمزارزها در پایان اسفند تب ۵۵ هزار میلیارد تومان تخمین زده می‌شود. نایب رئیس کمیسیون اقتصاد نوآوری و تحول دیجیتال اتاق تهران تصریح کرد: ۷۷ درصد از دارندگان رمز ارز، اعلام کرده‌اند که به قصد سرمایه‌گذاری و حفظ ارزش پول وارد این بازار شده‌اند و ۱۵ درصد سرمایه‌گذاری در این بازار را شغل و حرفه خود بر شمرده‌اند.

فردیس گفت: ۸۸ درصد کسب و کار‌ها اعلام کرده‌اند که رمزارز خود را از طریق پلتفرم‌های خرید و فروش آنلاین به دست آورده، پنج درصد از طریق صرافی فیزیکی، چهار درصد از طریق استخراج، یک درصد در ازای فروش محصولات و خدمات و ۲ درصد هم از طریق دریافت از دوستان و اقوام صاحب رمز ارز شده‌اند./اتاق بازرگانی تهران

افزایش تولید گاز در مرز ترکمنستان

شرکت بهره‌برداری نفت و گاز شرق پارسال در مجموع حدود ۱۶ میلیارد مترمکعب (روانه ۴۳ میلیون مترمکعب) گاز برداشت کرد. فرشید خبری، مدیرعامل شرکت بهره‌برداری نفت و گاز شرق درباره فعالیت‌های پارسال این شرکت گفت: پارسال مقدار تحقق تولید تکلیفی به ۱۰۴ درصد رسید که مرون تلاش همکاران در همه بخش‌ها بویژه عملیات، تعمیرات و امور فنی بوده است، در حالی که در روزهای سرد سال اوج مصرف، برداشت گاز در بعضی روز‌ها به ۶۴ میلیون مترمکعب رسید.

وی با اشاره به لزوم تسریع در اجرای طرح‌های توسعه‌ای ذخیره‌سازی گاز به‌عنوان طرح‌های راهبردی صنعت نفت، از ذخیره‌سازی یک میلیارد و ۸۵۶ میلیون مترمکعب در مخزن شوریجه دی در سال ۹۹ خبر داد و افزود: با توجه به افزایش مصرف گاز در سبد انرژی کشور و سیاست‌های کلان وزارت نفت و شرکت ملی نفت ایران در تأمین پایدار سوخت زمستانی مصارف خانگی و صنعتی و همچنین بی‌نیازی از واردات گاز بویژه در شمال شرق کشور، مقدار یک میلیارد و ۸۵۶ میلیون مترمکعب در مخزن شوریجه دی در هشت ماه نخست سال ذخیره و در مجموع ۵ میلیارد و ۵ میلیون مترمکعب گاز در چهار ماه سرد سال بازتولید شده که نسبت به مدت مشابه سال ۹۸ حدود ۲۸ درصد افزایش ذخیره‌سازی و ۱۸ درصد بازتولید داشته است.

مدیرعامل شرکت بهره‌برداری نفت و گاز شرق درباره آغاز ذخیره‌سازی گاز در مخزن شوریجه دی تصریح کرد: از ۲۶ فروردین ماه امسال روزانه ۷.۵ میلیون مترمکعب ذخیره‌سازی آغاز شده است که با رفع مشکل یکی از کمپرسورهای پالایشگاه شهید هاشمی‌نژاد این مقدار بزودی به ۱۱ میلیون مترمکعب می‌رسد./اِشنا

صادرکنندگان از افزایش نرخ ارز استقبال نمی‌کنند

رئیس کنفدراسیون صادرات ایران اظهار داشت: اینکه صادرکنندگان از افزایش نرخ ارز استقبال می‌کنند، تهمتی است که به صادرکنندگان زده می‌شود. صادرکنندگان به دنبال ثبات نرخ ارز هستند و هیچ صادرکننده‌ای از افزایش ناگهانی نرخ ارز به آن معنا که فکر می‌کنند که سود چندبرابری می‌کنند، بهره نمی‌برد. محمد لاهوتی در مورد اظهارات مقامات وزارت صمت مبنی بر تحقق صادرات ۲۵۰ میلیارد دلاری ایران اظهار داشت: رقمی که اعلام شده، مرتبط با حجم و توان صادراتی ایران برای گرفتن حق خود از سهم تجارت جهانی و بازارهای منطقه‌ای است، چراکه در حال حاضر کل تجارت خارجی ایران، یک چهارم سهم و ظرفیت واقعی است و لذا این رقم، حق ایران در استفاده از ظرفیت‌های خود بوده که در صورت برنامه‌ریزی دقیق و هدفمند، تحقق آن کلاماً ممکن و شدنی است.

وی افزود: جای از تحلیل‌های اقتصاد سیاسی که فاکتورهای سیاسی در آن دخیل هستند، ضعف حمل و نقل، مشکلات موجود در زیرساخت‌های بندر، گمرکات، بسته‌بندی و پایشین بودن راندمان تولید در کشور، کاملاً مشهود است که برای رفع آن، نیاز به ایجاد زیرساخت‌های تجاری کاملاً احساس می‌شود، به نحوی که حتی اگر سیستم‌های سیاسی نیز فراهم شده و مشکلاتی مانند FATF و تحریم‌ها نیز حل شوند؛ اما زیرساخت‌های لازم ایجاد نشده و روی تکمیل آنها سرمایه‌گذاری نشود، به طور قطعا دستیابی به این ارقام رؤیایی بیشتر نیست./اِیلنا